

KMETSKE LIST

Štev. 47.

Ljubljana, 20. novembra 1940

Leto XXII

Slovenska kmetijska mladina

JE POLAGALA OBRAČUN IN MANIFESTIRALA ZA SVOJO VELIKO MISEL

Občni zbor Zveze kmetijskih fantov in deklet.

V današnjem času, ko vse gleda nekam bolj črno, je pomenil občni zbor Zveze kmetijskih fantov in deklet, ki se je vršil v nedeljo 17. novembra v dvorani Narodnega doma v Celju, svetel žarek v našem narodnem občestvu, kar istočasno pomeni, da naš narod nikdar ne bo izgubil življenjske sile in smisla za tiste velike ideale in misli, ki bodo vse nas postavili na dostojno mesto v človeški skupnosti.

Občni zbor je otvoril ob 11. dopoldne predsednik Zveze kmetijskih fantov in deklet, Ivan Kronovšek, ki je uvodoma poudaril pomen današnjega občnega zbora, pozdravil navzoče, zlasti ravnatelja Zveze slovenskih združenj, zastopnike časopisov in vse prisotne tovariše in tovarišice. Po uvodnih besedah je govornik prečital brzojavko, ki so jo poslali Nj. Vel. kralju Petru II. Občni zbor je pozdravno brzojavko soglasno odobril. Izredno je kmetijska mladina aklamirala pozdravno pismo češke kmetijske mladine iz Daruvarja, ki je poslala občnemu zboru svoje posebne želje, da bi se delo slovenske kmetijske mladine razmahnilo in vse za dobrobit novega in boljšega življenja Slovencev.

Po nadaljnjih informacijah je predsednik Kronovšek prešel na dnevni red in podal predsedniško poročilo, ki je v bistvu poudarjalo in prikazalo vse napore, vse žrtve in uspehe, ki jih je kmetijsko mladinsko gibanje dalo v zadnjem letu. Nikdar ni klonilo, ampak vedno in ob vsaki priliki je visoko dvigalo prapor naših načel, ki nas niti za trenutek niso pustila brezbrizne. Govornik je poudaril, da smo vedno stali s svojimi mladimi silami na braniku naše vasi in vsega delovnega ljudstva. To je bila in bo nada vsega narodnega napredka. Govornik Ivan Kronovšek je ob zaključku poročila z vso odločnostjo poudaril, da kmetijsko mladinsko in kulturno gibanje pomeni življenjsko odpornost našega človeka. Mi, je poudaril govornik, ne štejemo žrtev, ne razmišljamo o tem, kar se bo temu ali drugemu poedincu zgodilo, mi vidimo pred sabo usodo vsega naroda! Mi vidimo in hočemo ohraniti vse pridobitve preteklosti in z novimi silami ustvariti tisto, česar še danes nimamo. Govornik je poudaril z jasnimi besedami, da gremo novi dobi naproti, ki bo brez dvoma prinesla vsem nam vse tisto, po čemer hrepenimo. Mi smo večni borci za pravice in v tem hočemo vztrajati.

Za predsednikom je podal poročilo zvezni tajnik, Ivan Nemeč. Govornik uvodoma omenja, da ni mogel zbrati tistega gradiva, ki ga je kmetijsko mladinsko gibanje prikazalo v pretekli sezoni. Krivice za to ne no-

simo mi, ker je to bilo izven naših sil! Kljub vsemu pa je Zveza kmetijskih fantov in deklet izvršila dostojno poslanstvo in veliko kulturno delo med slovenskim kmetijskim narodom. Iz tajniškega poročila posnemamo, da je gibanje v preteklem letu izvršilo tole delo:

Zveza je prejela 1683 dopisov, odposlala pa 2318. V preteklem poslovnem letu je bilo 5 sej Zvezinega izvršilnega glavnega odbora, nadalje so vsa društva kmetijskih fantov in deklet priredila 271 izletov, 112 dramatskih predstav, 78 predavanj, 3 tečaje in sicer v Ljutomeru, Ljubljani in Murski Soboti. Bilo je 563 debatnih večerov in članskih sestankov, 18 koncertov, 39 zabavnih prireditev, 2 smučarski tekmi, 6 kolesarskih in 1 sankarska tekma. Vsa društva kmetijskih fantov in deklet so imela 582 sej in prejela ter odposlala 10.914 dopisov. V preteklem letu je delovalo 87 kmetijsko sportskih odsekov, 6 združeno gospodarskih, 92 dramatskih, 38 kulturno prosvetnih, 22 propagandnih, 33 organizacijskih, 21 godbenih pododsekov, 52 kolesarskih pododsekov in 9 smučarskih pododsekov. Društva so izposodila 11.325 knjig, povprečno 81 knjig na društvo. V preteklem letu je delovalo 107 knjižnic, število funkcionarjev v gospodarskih organizacijah se je dvignilo od 556 na 878. Zvezini funkcionarji so izvršili 104 dni zunanje službe. Vse društvene prireditve je obiskalo 45.600 ljudi. Povprečno je obiskalo eno prireditev 300 ljudi. Propagandni odsek je objavil 283 propagandnih dopisov, 22 idejno propagandnih in 6 beletristične vsebine.

Za tajniškim poročilom so sledila poročila načelnikov odsekov in sicer govornik Danaeva za prosvetno kulturni odsek, govornik Ferda Godine za dramatski odsek, govornik Ivana Nemca za propagandni odsek, govornik Ivana Kronovška za organizacijski odsek in govornik Vinka Kristana za združeno gospodarski odsek. Načelniki odsekov so podali podrobna poročila, ki jih je že podalo tajniško poročilo, nato pa so sledila poročila predsednikov okrožij kmetijskih fantov in deklet. Prvi je poročal predsednik ptujskega okrožja, govornik Joško Tomažič, nato predsednik ljubljanskega okrožja Ivan Dovč, nato predsednik novomeškega okrožja govornik Stanko Koblar, predsednik notranjskega okrožja govornik Debevc, oziroma v njegovem imenu tajnik Jakob Sile. Poročila predsednikov okrožij so podrobno pojasnjevala delo okrožij in društev ter vse težave in ovire, ki so jim stale nasproti.

Občni zbor je nato z zadovoljstvom vzel na znanje poročila in je po predlogu nadzornega odbora dal odboru razrešnico.

Program, delovni načrt

Občni zbor je sprejel novi zvezni minimal-

ni načrt, ki je pokazal izredno odpornost in žilavost mladega rodu. Načrti v današnjih časih pomenijo, da mora biti za njega izvajanje res zdrav in močan rod, ki ga dejanski predstavlja mlado kmetijsko gibanje. O tem bodo govorila naša dela.

Debata

O delovnem načrtu za bodoče poslovno leto se je razvila živahna debata, ki je pokazala vso tvorbo razgibanost mladega slovenskega kmetijskega rodu.

Pri volitvah je bil izvoljen naslednji izvršni odbor:

Ivan Kronovšek, predsednik; Ivan Nemeč, tajnik, dr. France Hočevar, tajnik II.; Dobrotinšek Tine, blagajnik; odborniki: Vinko Kristan, Jože Danev, Jakob Šilc, Franc Brulc, Ferdo Godina, Mira Tomšič, Pavla Potočnik, Rezka Horvatič, Vlado Kreft, Jože Blaž, Franc Sebjanič; nadzorniki: Dolfe Schauer, Stanko Tomšič, Alojz Avsec.

V glavni odbor so bili izvoljeni

Ivan Kronovšek, predsednik; Tine Janhar, I. podpredsednik; Joško Tomažič, II. podpredsednik. Odborniki: Stanko Koblar, Ivan Dovč, Stanko Iljaž in Rudi Titan. Ivan Ocvirk, Jože Debevc, Ivan Novačan,

Zavedna Slovenija

Ciril Metodova družba je priredila nabiralno akcijo v nedeljo 10. novembra po vsej Sloveniji za pomoč siromašnemu prebivalstvu ob naši severni meji. Svojo nacionalno dolžnost so Slovenci znova pokazali in podprli plemenito prizadevanje naše zaslužene narodno obrambne organizacije Družbe sv. Cirila in Metoda. Ljubljana je dala nad 70.000 din, Maribor 30.000, Celje 17.000 din, Kranj 10.000 itd. Skupno je nabrala Ciril Metodova družba nad 150.000 din in narodno zavedna Slovenija se je njenemu pozivu lepo odzvala.

Za zimsko pomoč

Nj. Vis. kneginja Olga je sklicala v Beogradu ustanovno sejo delovnega odbora za zimsko pomoč in izdala ob tej priliki proglas, v katerem poziva vse ljudi dobre volje in vse prave rodoljube, naj se zbero okoli zimske pomoči in store svojo človeško in nacionalno dolžnost do revnih.

Zimska pomoč naj pomaga siromašnim rodbinam in olajša njihovo težko življenje v tegobnih zimskih dneh. Nihče ne sme preko zime stradati, nihče trpeti mraza in pomanjkanja, to je dolžnost zimske pomoči.

Pravična razdelitev dobrin

Opetovano smo že razpravljali o vprašanju gospodarskih, socialnih in političnih reform, katerih nujnost se postavlja tudi naši državi. Z vodilnih mest so bile take reforme napovedane. Nekaj jih je bilo tudi že izvedenih. Toda razmere so jih prerasle. Narod ne čuti olajšanja nikjer. Razprava, ki se je o reformah razvijala, je pokazala velike razlike v pogledih. Nedvomno je dokazovala tudi to, da najširše narodne vrste globoko občutijo njih potrebo. Še več, da pričakujejo in zahtevajo veliko reformatorsko delo. Kajti do danes se še ni posrečilo odpraviti nezaupanje ljudskih množic.

Gre za bodočnost naroda in države. Zato je prav, da se oglasimo v tej razpravi predvsem tudi mi mlajši, ki bomo poklicani, da nosimo glavno breme dela in odgovornosti za razvoj in napredek domovine. Zato naj sledi nekaj misli iz vrst mlajše generacije, ki predstavljamo mišljenje mnogih naših kmetov in delavskih ljudi o vprašanju, kako naj bi se bolj pravično porazdelile dobrine in dohodki.

Pravi in iskreni reformator sedanjega družabnega reda si mora postaviti tale cilj: obča blaginja delovnega naroda, ne pa blaginja samo posameznih stanov ali razredov. Pod občo blaginjo si ne moremo predstavljati paradiza in brezdelnega življenja, ampak stanje, v katerem bo mogel vsak član človeške družbe kriti vsaj minimalno mero vsakdanjih potreb.

Vsi vidimo danes dvoje: prvič, da je ogromna množica ljudi, ki ne more kriti svojih minimalnih vsakdanjih potreb in ki dobesedno strada in zmrzuje v kletih in podstrešnih brlogih. Drugič opažamo danes mi vsi, da je sredstev dovolj in preveč, tako da bi bili lahko vsi ljudje preskrbljeni z najnujnejšimi življenjskimi potrebščinami.

Kje je torej vzrok obupnemu stanju, v katerem se danes nahaja naše kmetstvo in predvsem delavsko ljudstvo? Nedvomno v nepravilni in nepravični razdelitvi narodnih dobrin, oziroma celokupnih dohodkov med vse delovne ljudi.

Res je, da se to vprašanje ne da rešiti čez noč in brez velikih žrtev za tiste, ki ne čutijo nikdar nobenega pomanjkanja in ki za svoje dohodke najmanj trpe. Toda, brez bolečin se ne more izvršiti nobena operacija. Čim večja je rana, tem jačja operacija je potrebna. Kajti kam pripeljejo nezdrave gospodarske, socialne in moralne razmere, smo bili nedavno priča ob največji katastrofi, kar jih je doživel v svoji slavni zgodovini francoski narod. Peščica ljudi je bila, ki je obvladala Francijo. V rokah sto družin se je nahajalo skoro vse bogastvo francoskega naroda. Imeli so odločujoč vpliv na državno politiko. Lasten dobiček jim je bil najvišji zakon. Državna obramba in ljudska blaginja jim je bila deveta brigada. Sami so želi milijone in milijarde frankov, državi in narodu so posvetili le nekaj puhlih fraz in praznega nacionalnega navdušenja. Z enim samim krepkim udarcem se je zrušila njihova stavba v prah. Ti so največji krivci narodne nesreče in vojaškega zloma.

Sedanja vlada je postavila nekaj bivših državnikov pred sodišče. Vsak slepec vidi, da se skrivajo krivci drugje in da jih bo narod gotovo poiskal in poklical na odgovor. To, kar počenjajo z nekaterimi državniki, je plehka komedija, s katero ne morejo prikriti pravih krivcev.

Najlažje si predstavljamo ureditev in pravično razdelitev narodnih dobrin, ako razdelimo dohodke v dve vrsti. In sicer v dohodke od dela, to je od dela na kmetih in delavnicah, ter na dohodke, ki prihajajo šele posredno od de-

la ali sploh od brezdelja. To so obresti, najemnine, zakupnine, dividende itd. Tu sem spadajo tudi vsi tisti dohodki, ki jih prejema velekapital od trgovskih pogodb, carinske, davčne in tarifne zaščite itd.

Vsak človek bo priznal, da je treba dohodke od dela zaščititi in vsakemu delovnemu človeku osigurati take dohodke, da bo mogel dostojno in brez pomanjkanja živeti. Delovni kapital je treba zaščititi. Ta kapital je trajen je bistveno naroden in na njem sloni sreča naroda in trdna državna zgradba.

Velekapital v rokah brezimnih družb in tujcev, ki imajo v svoji oblasti vsa velika podjetja, bodisi denarna, industrijska ali trgovska pa je treba postaviti popolnoma v službo naroda. Vsa veleposredstva, gozdna in poljedelska je treba razdeliti med kmete. Druga velika podjetja pa naj prevzame država. Tam je treba postaviti na čelo najsposobnejše, najmarljivejše in najboljše ljudi. Plača se jih lahko gosposko in še vedno bodo ostali narodu ogromni milijoni, ki se danes odteka v tuje žepce.

Povratak Molotova v Moskvo

Po dvodnevem bivanju v Berlinu se je predsednik sovjetske vlade in komisar za zunanje zadeve Molotov vrnil v Moskvo. Ruski obisk v Berlinu je stal v ospredju vsega svetovnega zanimanja ves pretekli teden. Molotov se je trikrat razgovarjal z vodjo nemškega naroda Hitlerjem. O vsebini razgovorov ni ničesar znanega. V Berlinu in v Rimu so z razgovori zelo zadovoljni, rusko časopisje pa je bilo ves čas zelo molčeče. Le ob slovesu je izšlo uradno rusko poročilo, ki pravi sledeče:

V času bivanja v Berlinu je imel predsednik sveta komisarjev Molotov 12. in 13. novembra razgovore s kancelarjem Hitlerjem in zunanjim ministrom Ribbentropom. Pri izmenjavi misli je bil dosežen sporazum glede vseh važnejših vprašanj, ki zanimajo Sovjetsko Rusijo in Nemčijo. Molotov je imel v Berlinu razgovore tudi z maršalom Göringom in namestnikom vodje Hitlerja, Hessom. Dne 14. nov. zjutraj je Molotov odpotoval zopet v Moskvo.

Svicarski listi pišejo, da se je v Berlinu razpravljalo o naslednjih zadevah:

1. Osnovanje svetovne zveze proti Angliji, v kateri bi bile Nemčija, Italija, Japonska in Rusija.
2. Zgraditev novega reda pod vodstvom omenjenih štirih držav.
3. Vprašanje Turčije in Bližnjega vzhoda.
4. Gospodarski odnosi med Nemčijo in Rusijo.

Italijansko časopisje poroča, da je bilo govora med Molotovom in Hitlerjem o medsebojnem spoštovanju in priznavanju življenjskih interesov, o odstranitvi vseh povodov za nesoglasja med obema državama in o prijateljskem sodelovanju pri reševanju vseh vprašanj, ki bi se mogla na novo pojaviti. Območje vse Srednje Azije s Perzijo, Afganistanom in Indijo naj bi bilo prepuščeno ruski vplivu. Države osi se ne bodo mešale v zadeve tega ozemlja. Evropa in Afrika postane življenjski prostor Nemčije in Italije. Nemčija ne bo ničesar napravila proti Dardanelam, kar bi nasprotovalo ruskim interesom. Med Rusijo in Japonsko naj se sklene nenapadalna pogodba. Vprašanja bližnjega vzhoda in Balkana se bo še uredilo. Turčija naj se sama odloči, ali za Rusijo ali za državi osi. To so bila po pisanju inozemskega časopi-

Na podlagi zakona o agrarni reformi se je pri nas do neke mere uredilo posestno stanje veleposestev. No, prej ali slej se bo morala agrarna reforma do kraja pravično rešiti, kakor jo že sedanji predpisi zahtevajo.

Prav taka agrarna reforma naj se izvede pri vseh velepodjetjih. Na Hrvaškem se je nekaj sličnega že pričelo urejevati. Hrvatski ban je izdal uredbo, s katero je prepovedano odtujevati podjetja in delnice brez dovoljenja banske oblasti. Poleg tega je ustanovljen poseben zavod za nakup takih podjetij. Tu prihajajo predvsem v poštev židovska podjetja. Prepričani smo, da pomeni to šele začetek velike reforme pri podjetjih velekapitala in da se bodo reforme nadaljevale v interesu naroda in države.

Čim korenitejše in temeljitejše bodo te reforme izvedene, tem manj pretresljajev bomo doživeli. Kajti nujno se nam postavljajo zahteve, da krenemo na nova pota. Držati moramo korak v orjaški borbi narodov, ki se razvija pred našimi očmi za obstoj. Le tako bomo postali nosilci novih idej, ne pa pasivni opazovalci, kako nam krojijo usodo drugi, ki tvegajo in žrtvujejo vse, da si zagotovijo lepšo bodočnost in slavnejšo zgodovino.

Tomažič Lojze

sja točke, o kateri hse je razpravljalo v Berlinu in o katerih je prišlo do načelnega sporazuma.

Takoj po odhodu Molotova iz Berlina je odpotoval tudi nemški poslanik von Papen v Ankaru. V Berlin pridejo v kratkem španski zunanji minister Sunner, podpredsednik francoske vlade Laval in italijanski zunanji minister grof Ciano. Nemški zunanji minister von Ribbentrop pa bo odpotoval v Moskvo, kjer se bodo nadaljevali razgovori, ki so bili med Nemčijo in Rusijo načeti v Berlinu. Pospešena diplomatska akcija osiščnih držav gre za tem, da se čim preje ustanovi veliki blok evropskih in azijskih držav, ki naj povsem izloči angleški vpliv s njegovega področja.

Časopisje si je edino v tem, da Rusija ne bo spremenila svojega nevtralnega stališča in da se ne bo udeležila vojne niti na eni niti na drugi strani vojskujočih se držav.

Letalski napadi

Letalska vojna med Nemci in Angleži se stopnjuje od tedna do tedna. Angleži so nedavno napadli Monakovo prav v času, ko je imel kancelar Hitler govor med svojimi starimi borbci nacional socialistične stranke. Na ta napad so odgovorili pretekli teden Nemci s silovitim napadom na angleško industrijsko mesto Coventry, ki se ga je udeležilo okrog 500 bojnih letal. Vso noč so prihajali valovi po 40 do 50 letal in zmetali so na mesto 450.000 kg bomb. Bombe so povzročile v angleškem mestu strašno opustošenje. Mesto je skoro vse porušeno in pod razvalinami je obležalo več tisoč mrtvih in ranjenih. Porušena je starodavna katedrala, več hotelov, kinematografov in drugih palač.

Na ta napad so takoj nato odgovorili Angleži s silnimi napadi na Hamburg in Berlin. To so bili najstrašnejši napadi v sedanji vojni.

General de Gaulle

ki vodi ob strani Anglije svobodne francoske čete, se mudi že dalj časa v francoski ekvatorialni Afriki, ki jo organizira in osvaja za svojo akcijo. Pretekli teden je zavzel De Gaulle glavno mesto kolonije Gabon.

Potresi okrog Črnega morja

Rumunija je v zadnjih časih res kaj nesrečna dežela. Nad njo prihaja nesreča na nesrečo. Že nekaj let sem so se venomer vrstili spori med različnimi vladami in politično stranko »Železne garde«. Potem je izbruhnila sedanja svetovna vojna in Rumunija je imela precej težav s poljskimi begunci, še večje pa s svojimi bogatimi petrolejskimi polji. Nad njo so se spravili kasneje še Madžari, ki so zasedli dele Transilvanije in Sovjeti, ki so si vzeli Besarabijo in kos Bukovine. Toda konca še ni bilo: Bolgari so po sporazumu v Crajovi pridobili dobršen kos Dobrudže. Za tem je nastal v Rumuniji državni preobrat — kralj Karol II. in njegova »gospa« Lupescu, ena najbogatejših in najrazkošnejših Rumunk, sta morala iz Rumunije, nakar je prevzela krmilo države v svoje roke »Železna garda« pod vodstvom rehabilitiranega generala Antonesca in Horio Sima.

Zdaj je Rumunija v novih hudih tegobah. **Potres za potresom...** Večina hiš je razdrtih, smrtnih žrtev pa je na tisoče in tisoče. V vsakem pogledu je škoda, v materialnem ali človeškem oziru, izredno velika, rumunski narod pa je po velikih, že prestanih preizkušnjah že močno deprimiran (malodušen). Prav gotovo bo bralce »Kmetškega lista« zanimalo, kaj so potresi in kako si človeštvo njih postanek razlaga.

Ko se je po naukih astronomske (zvezdoslovne) vede od našega sonca odtrgal velik plinasto-goreč kos, je nastala naša zemlja, ki pa tedaj še ni bila okrogle oblike. Radi raznih fizikalnih zakonov se je pričela zemlja vedno bolj ohlajevati in se vsled tega strjevati. Fizika pa nas uči, da se vsako telo, čim bolj vroče je, razteza. Če pa je telo mrzlejšje, nastopi ravno nasproten pojav, namreč, da se telo krči. Za primer. Navedem naj še primer ohlajevanja, ki od druge primerno razmaknjene in to le radi tega, ker bi se poleteli, ko se tračnice segrejejo, raztegnilo tudi tračniško železo, česar posledica bi bila, da bi se vsa proga izkrivila in vlak po tračnicah vobče voziti ne bi mogel. To je prvi primer. Navede mnaj še primer ohlajevanja, ki je bistveno važen kot primer pradaavnega ohlajevanja zemlje. Vzemimo navadno jabolko in ga denimo na razgret štedilnik, da se speče. Ko je jabolko pečeno, ga postavimo na mizo in videli bomo, da se bo pričela jabolčna lupina krčiti in gubančiti. Vse to, kar na jabolku opazimo, nam prirodoslovna veda razlaga kot proces ohlajevanja. Jabolko se na mizi vedno bolj ohlaja in se pri tem krči. Jabolčna lupina pa se ne more krčiti, zato se guba. **Prav tako je bilo z našo zemljo.** Njena notranjost se je vsled ohlajevanja vedno bolj krčila, zemeljska skorja pa se je močno nagubala. **Tako si razlagamo nastanek gora in dolin.** Za naš razgovor o potresih pa je velike važnosti dejstvo, da so se pri pradaavnem zemeljskem ohlajanju razne zemeljske plasti med seboj nepravilno pomešale ter se ponekod prav močno stisnile, a zato drugod pustile prazne presledke. Iz časov zemeljskega ohlajanja so nam ostali tudi **ognjeniki ali vulkani.** Vedeti moramo namreč, da je naša zemeljska krogla v svojem jedru še vedno tekoče-goreča. Če se ponekod v tej goreči masi vrše premočna premikanja, sledi kot posledica pritisk te mase na že strjene plasti zemlje. In takrat se kaj lahko zgodi, da se premočno stisnjeni skladi zemlje pod silo pritiska iz notranjosti premaknejo ali vsujejo v votlinske predele zemlje. **Posledica teh in sličnih dogajanj so — potresi,** ki se manifestirajo (kažejo) v tem, da se tudi površina zemlje več ali manj zamaje, kar povzroča takšne velike katastrofe kot jih je te dni doživela Rumunija. Dejstvo, da je največ potresov prav v tistih deželah kjer prevladujejo ugašli ali delujoči ognjeniki, nam pa tudi namigu-

je na to, da so v Rumuniji sedanji vzroki potresov lahko tudi drugačnega značaja.

Radi potresov je po svetu najbolj poznana daljna **Japonska**, kjer si visokih hiš sploh ne upajo staviti, ampak zidajo čim nižje hiše iz čim lažjega materiala. Znana je tudi zemljetrna in ognjeniška katastrofa, ki jo je v starem veku v Italiji povzročil vulkan **Vezuv**, ki je pričel nenadno bruhati toliko kamenja in lave, da je bilo podvznožno mesto **Pompeji** v kratkem času popolnoma zasuto. Tudi portugalska **Lizbona** je doživela velikanski potres in prav tako naša bela **Ljubljana** leta 1895. (Tedaj je slovenski pisatelj Josip Stritar napisal prelepo pesem v kateri uvodoma omenja tudi Lizbono.) — Veliko potresov je zaznavati tudi na **Malajskem otočju.** Tam je precej ognjenikov, v katerih lava skupno z različnimi zemeljskimi plini povzroča močne in velike eksplozije, čemur sledijo večji ali manjši potresi.

Glede sedanjih potresov v Rumuniji smo svojo razlago že oprli na razna fizikalna dejstva, ki izvirajo še iz pradaavnine zemeljske zgodovine. Možne pa so še druge trditve. Pisec teh vrst je pred nedavnim za »Kmetški list« napisal članek o petroleju in med drugimi svojimi izvajanjmi povedal tudi nekaj bolj važnih reči o obobalju Črnega morja, ki je bilo nekdanj dokaj večje, dokler se vanj niso ob priliki pradaavnega potresa vsula skladovja zemlje. Tako so ob obalah Črnega morja najbrže v zemeljski masi nastale različne geološke neskladnosti, ki so vzrok večkratnim potresom v Turčiji (začetkom tega leta je bil tam ogromen potres!), **Grčiji, Bolgariji** (velik potres v prejšnjem desetletju!) in deloma tudi pri nas v **Jugoslaviji**, zlasti v **Makedoniji** (potresi v prvih povojnih letih!).

Važno pri vsem je tudi, da je okrog Črnega morja veliko nafte oz. petroleja. Na petroleju obiluje posebno zemeljski pas, ki se vleče od Kaspiskega jezera (sovjetski Baku!) po severnih obalah Črnega morja in rumunski Vlaški nižini tja notri do Pannoske nižine. Prav zelo mogoče je, da je v petrolejskih podzemeljskih jezerih nastala kakšna velika eksplozija, ki je povzročila nedavne velike potresne katastrofe. Kot podkrepitev tej razlagi naj navedem nedavna raziskavanja bolgarskega prirodoslovca **profesorja Stevana Konsulova**, ki je dolgo časa temeljito raziskoval svojstva Črnega morja. V mesečniku »Priroda in znanje« je nedavno objavil članek v katerem pripoveduje o svojih raziskovalnih uspehih. Med ostalim trdi, da je dognal, da je voda v Črnem morju v globini od **120 do 150 metrov sploh negibna**, dočim se vo-

Narod ima siguren občutek za vse ono, kar je zdravilno. Ni le slučajno, da se ravno pri nas popije toliko bele kave. Naše gospodinje jo vedó mojstrsko pripraviti. Naravno, s »Kolinsko« to vedno dobro uspe.

da po vseh ostalih jezerih in morjih venomer premika. Tako lahko privzame voda vase kisik, ki je neobhodno potreben vodnemu živalstvu. Ker pojava premikanja vode v Črnem morju ni mogoče zaznamovati, je jasno, da v črnemorskih globinah ne morejo živeti nikake ribe ali druga živa bitja. V globočinskem območju Črnega morja uspevajo lahko le **anaerobni bakterije**, to so bakterije, ki žive lahko brez zraka. Prof. Konsulov zato trdi, da so dolnji predeli Črnega morja živim bitjem škodljivi. Da se te plasti črnemorske vode ne gibljejo, moramo iskati vzroke prejkone v sestavi črnemorskega dna, ki je v geološki zvezi z vsem obobaljem Črnega morja. Pri tem nas bo zanimalo še, da se tudi **Mrtvega morja** v Palestini prav tako nič ne premika. In ta mje v bližini **Mezopotamija** in na petroleju tudi bogati sosednji **Irak.** Čudne svojine Črnega morja so slutili najbrže že stari narodi, da so mu nadeli tako »črno« ime — **Pontus euxinus.** **Žabkar Janez.**

Požar na Dravskem polju

V vasi Sesterže pri Majšperku je pretekli teden uničil požar domačijo štirih posestnikov. Najprej se je ogenj pojavil v gospodarskem poslopju Janeza Sagadina, odtod pa se je razširil na domačije Amalije Pernatove, Vinka Križanca in Josipa Roberja.

Kljub prizadevanju marljivih gasilcev je ogenj upepelil vsem štirim posestnikom njihove domačije in napravil nad 300.000 din škode.

Nad Bitoljem so se ponovno pojavila tuja letala. Prvič je bilo mesto bombardirano prav za časa dobro obiskanega sejma, ki ga kaže naša slika

Kaj se godi po svetu

Antonescu v Rimu

Vodja rumunske države general Antonescu in zunanji minister Struca sta odpotovala pretekli teden v Rim na obisk. Potovala sta skozi Ljubljano. Nova Rumunija, ki je dokončno povezala svojo usodo z državami osi, želi vzpostaviti tudi z Italijo čim bolj prijateljske stike. Italija je do zdaj podpirala na celi črti madžarske zahteve na škodo Rumunije. Pri dunajski razsodbi je Rumunija izgubila v Transilvaniji nekatere kraje, ki bi jih rada dobila nazaj. Zato išče sedaj italijansko naklonjenost, da bi se dunajska razsodba delno spremenila v prilog Rumunije.

Antonescu je pred odhodom izdal ukaz o demobilizaciji rumunske vojske. Za varnost v Rumuniji skrbi 25.000 nemških vojakov.

FRANCOZI SE SELIJO IZ LORENE

Alzacija in Lorena sta bogati pokrajini ob nemški reki Reni, ki ju je Francija pridobila v prvi svetovni vojni. V sedanji vojni so Nemci zasedli tudi ti dve pokrajini. Te dni so izdale nemške okupacijske oblasti odlok, da se morajo vsi Francozi, ki so se po 1. 1918 naselili v Loreni, izseliti bodisi v Francijo, bodisi v druge kraje. S tem odlokom je prizadetih okrog 600.000 Francozov. Vsakemu Francozu bo dovoljeno vzeti s seboj vrednosti v višini največ 2000 frankov, vse drugo nepremično lastnino bodo morali pustiti.

IZGUBE V SREDOZEMSKI VOJNI

Angleško uradno poročilo navaja dosedanje izgube v pomorski vojni v Sredozemlju med Anglijo in Italijo in pravi:

»Vključno napad na Taranto so bile doslej onesposobljene za borbo 3 do 6 italijanskih oklopnic. Nadalje je bila v dosedanem poteku vojne potopljena tudi ena italijanska križarka, dve pa sta bili poškodovani. Vrh tega je bilo potopljenih 10 italijanskih rušilcev, 24 podmornic, ena preskrbovalna ladja in ena matična ladja za podmornice. Dve pomožni ladji vojne mornarice sta bili poškodovani.

Angleške izgube v pomorski vojni z Italijo znašajo doslej vsega eno lahko križarko, en rušilec in eno podmornico.«

VOJNA MED ITALIJO IN GRČIJO

Po močnih napadih, ki so jih izvršile grške čete na svojem levem krilu, so se Italijani umaknili na svoje prvotne postojanke, kjer so se utrdili, dokler jim ne pride na pomoč rezerva. Grški protinapadi so bili posebno močni v okolici Korice. Italijanska poročila objavljajo, da so bili vsi grški napadi odbiti. Grki pa poročajo da se je njihovo prodiranje nadaljuje in da so dosegli že na več krajih albansko mejo.

Pogled v bitoljsko ulico, ki so jo zadale bombe ob prvem letalskem napadu neznanih tujih letal na naše lepo mesto Bitolj

GRŠKI KRALJ JURIJ

**ČITAJTE IN NAROČAJTE
»KMETSKI LIST«!**

Zračni napad

Jutro. Pol ure po polnoči. Preko streh se razlega in sliši rezek zvok siren:

Alarm! Alarm! Angleški bombniki se bližajo glavnemu mestu tretjega rajha. Zdaj so mogoče samo še trideset kilometrov od mesta. Na obzorju švigajo iz cevi protiavijskih topov vitki plameni, širok ognjen trak tu, drug tam, nazadnje ugledamo izza temnih oblakov, ki vise nad mestom, ogromen svetel zid. Ljudje skačejo iz svojih postelj in še vsi dremavi mečejo nase obleko, oblačijo površnike, grabijo posteljne odeje in podglavnike, pa še en površnik v svrhu zaščite pred svežino nočnega zraka, nekateri vtikujejo pod pazduho kako mapo z važnimi dokumenti, spisi, zavarovalnimi policami, dragocennostmi, denarjem in tako naprej. Tako obtovorjeni, mogoče preskrbljeni celo s hrano in pijačo, zapuščajo svoja stanovanja in se podvizujejo navzdol v klet. Najbolj prisebni so pred odhodom navzdol odprli še okna, da bi vsled zračnega pritiska ob priliki eksplozije ne popokale šipe. Z ulice in z vrtov se sliši glas čuvaja: »Pogasite luči! Ugasnitve!« Nekateri pozabljajo, da so pred spanjem odprli okna in da so pred odhodom v klet pustili v stanovanju prižgano luč, kar lahko služi sovražnim bombnikom za orientacijo. Razsvetljenost je bombnikom naj-

boljša tarča, piše na majhnih plakatih, ki so nalepljeni po zidovih, zgradbah, oknih in reklamnih kioskih.

Vsa vozila, taksiji in privatni avtomobili se ustavljajo ob pločnikih na desni strani ulic, vozači in potniki hite proti vratom nad katerimi sveti modra svetilka, kar pomeni da je tam javno zaklonišče. Sem hite tudi pešci, prav tako tudi tisti, ki so se zadrževali v katerem izmed lokalov. Čez nekaj trenutkov je ulica popolnoma prazna, le od časa do časa zabrne po tlaku kak avtomobil, v katerem je uradnik ali član nadzornega odbora.

Zelo mnogo Berlinčanov ob priliki prvih uzbun ni hotelo oditi v zaklonišča. Želeli so nočni napad doživeti. Stali so po lokalih, gledali skozi raze pregrnjenih oken v nebo, slonele na oknih svojih stanovanj ali celo odšli na vrt, oziroma h hišnim vratom, na ulico ali kam drugam. Nihče ni mislil na bombe in kose razpočenih granat. Vsi so hoteli čim več videti in slišati ter prav ničesar propustiti od te velike senzacije. Toda vse to se je spremenilo takoj ko je bilo radi lahkomišelnosti v mestu samem ali predmestjih pobito večje število ljudi. Od tedaj so postali prebivalci opreznjši in v večini mestnih četrti so se pričeli strogo držati predpisov. Kot petelin med piščanci stoji redar in s seznamom v roki kontrolira, dali so prisotni

vsi stanovalci. Če kdo manjka, ga odidejo iskat v stanovanje. Le v predmestjih kontrola ni tako stroga. Včasih pride v hišno kletno zaklonišče kak izmed predstavnikov hišnih odborov, da se prepriča, če je paznik svoji nalogi dorasel. »Na stopnišču ne sme goreti luč«, pravi, ali pa se jezi, ker je našel hišna vrata zaklenjena. Tudi voha po vseh hodnikih, da bi ugotovil, če ni kdo kadil. Večkrat se je namreč pripetilo, da kontrola ni bila dovolj stroga, pa je eden ali drugi stopil iz zaklonišča, da »pokadi pol cigarete« in da nekoliko pogleda kaj prav za prav »oni zgoraj delajo«. Nekajkrat se je primerilo, da je pričel sovražnik streljati s strojnico takoj ko je zapazil prižgano vžgalico. To je pomagalo. Cigareta je ugasnjena, naš »junak« pa se je kasneje v zaklonišču smejal in mrmral: »Prokleta zverina, streljala je«.

Da se stoji zunaj, se izplača. V eni izmed mestnih četrti, ki je polna vrtov in brez protiletalskega topništva, prav vse kaže na to, da se hodijo angleški piloti med napadom tja oddihovat. Čisto nad strehami krožijo, potem pa se zaletajo nad vojaške objekte (Simensovo naselje). Nekega večera so štirikrat poskušali napasti te vojne tvornice, a so bili vsakokrat zavrženi z močnim protiletalskim ognjem. Na ta način jim ni uspelo, da bi odvrgli bombe na ta cilj. Oblastva izjavljajo, da do zdaj niso bili pogodeni še

ANGLEŠKI NAPAD NA ITALIJANSKE BOJNE LADJE

Angleška admiraliteta je objavila poročilo o silnem letalskem napadu na italijanske vojne ladje v vodni luki Taranto v južni Italiji. Poročilo pravi:

Velike edinice italijanske vojne mornarice so bile zasidrane tesno druga ob drugi v varstvu obalne obrambe v pomorski bazi Taranto. V noči od 11. na 12. novembra so letalske sile angleške vojne mornarice napadle to brodoge z bombami. Posledice so sedaj ugotovljene na podlagi fotografskih posnetkov angleških izvidniških letal. Ugotovljeno je, da so eno linijsko bojno ladjo razreda »Littorio« bombe hudo poškodovale. Njen sprednji del je pod vodo in leži ladja močno nagnjena na desni bok. Druga linijska bojna ladja razreda »Cavour« je nasedla na dno in je vsa njena krma vključno zadnjega oklopnega stolpa pod vodo. Tudi ta bojna ladja je močno nagnjena na desni bok. Doslej še ni bilo mogoče z vso točnostjo ugotoviti, navzlic temu pa je verjetno, da je bila hudo poškodovana še neka druga linijska bojna ladja razreda »Cavour«. V notranji luki ležita dve italijanski križarki, prav tako močno nagnjeni na desni bok. Okrog njiju se raztezajo veliki madeži olja. Dve pomožni vojni ladji ležita v luki s krmo pod vodo.

Celotna italijanska vojna mornarica je štela 6 linijskih ladij, med njimi dve razreda »Littorio«, ki sta bili šele pred kratkim uvrščeni v vojno brodoge ter iz 4 linijskih ladij razreda »Cavour«, ki so bile moderno rekonstruirane.

■ V Rumuniji so se pojavili še naknadno močni potresni sunki, ki so podrli mnogo zgradb katere so bile od prvega potresa načete. Italijanski učenjak Bendanti, ki proučuje vzroke potresov, napoveduje še nove potrese. Učenjak trdi, da povzročajo potrese sončne pege, ki so letos nenavadno močne. Tudi rumunski potres, da je v zvezi s sončnimi pegami. Kakor nam učenjaki dokazujejo, predstavljajo sončne pege razburkano površino vrhnih žarečih plasti na soncu, ki so mnogokrat večje od naše zemlje. Sončne pege, ki jih učenjaki ogledujejo z daljnogledi, imajo velik vpliv na splošno življenje zemeljske oble.

Naročajte Kmetški list

nikaki važni vojni objekti. Komunikaciji pravijo, da je bilo od angleških bomb pred nedavnim zadeto zgolj tvorniško krilo neke tovarne azbesta in da je bila zažgana neka šupa ene izmed tvornic. Drugače — se izjavlja — so padle bombe le na stanovanjske okraje mesta v bližini Görlietzovega kolodvora in deloma na Grünwald ter na Tiergarten. Kosi granat so poškodovali fasade in pritlične lokale. Seveda se samo ob sebi razume, da so od drobcev bomb in velikega zračnega pritiska nastradale okenske šipe in celo cela stanovanja tudi v mestnih okrajih kot je recimo Zehlendorff itd. Pri uzbunah, ki so trajale do treh zjutraj, je v napadu sodelovalo največ 30 aeroplanov, ki so odvrgli okrog sto bomb raznih težin. Torej ne moremo govoriti o kakem načrtnem bombardiranju vojaških centrov ali prometnih vozlov. Za to bi bilo potrebno večje število avionov, kajti radi dolgega pota se ponese samo lahko le večje število pet in dvajset in petdeset kpilogramskih bomb. Iz tega izhaja dejstvo, da Angležem ni toliko do bombardiranja vojaških objektov kot pa do psihološkega učinka.

Koncem koncev so vse uzbune delovale samo kot senzacija. Prebivalstvo jih je spremljalo s čisto športnim zanimanjem. Povsem strokovno se je hvalila večina letanja in izbegavanje protiletalskega ognja in granat. Tisti, ki so videli angleške bombe, so navdušeno govorili o svojih zapažanjih. Prav tako opisujejo divno

Doma in drugod

FRAMASONI

Framasoni so člani posebnih mednarodnih organizacij, ki so sprejemale v svoje vrste le najodličnejše može med katerimi so se nahajali člani vladarskih hiš, državniki, višji cerkveni dostojanstveniki in vplivni finančniki. Prostožidarji ali framasoni so vsi angleški kralji, od Slovencev pa so bili v prejšnjih časih nekateri ugledni duhovniki, med njimi naš prvi pesnik Valentin Vodnik.

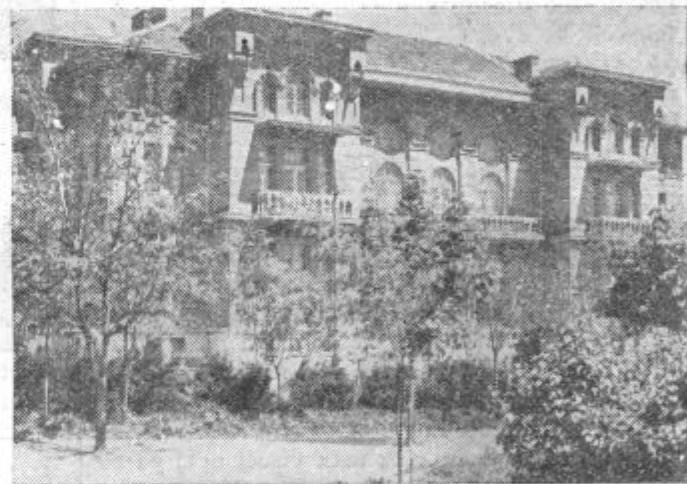
Te organizacije s kmetom in delavcem niso imele nič opravka in delovno ljudstvo se za nje ni nikoli prav posebno zanimalo. Le kadar se je z gotove strani pričelo z vso silo napadati framasoni in se jim je pripisovalo s te strani krivdo za vse hudo in zlo na svetu, kadar se je trdilo, da so framasoni najvplivnejši možje v vsem javnem življenju, tedaj je marsikoga zgrabila radovednost, kdo so ti možje in kakšna mora biti tajna organizacija, proti kateri se je dvignilo toliko gneva. Nekateri časopisi so zahtevali, da se objavijo imena članov jugoslovanskih prostožidarskih lož, ki so se nedavno same razšle, potem ko jim je bilo prepovedano udeleževanje. Beograjski časopis »Novi Balkan« je pred mesecem res objavil imena članov prostožidarske lože »Škofa Maksimilijana Vrhovca« v Zagrebu. Imena članov je ponatisnila nato »Delavska politika« in za njo »Slovenec«. »Delavska politika« piše: »V tej loži so vpisani

tudi naslednji Slovenci (številka v oklepaju pomeni leto pristopa): dr. Bohinjec Joža (1929), dr. Boštjančič Leopold (1934), dr. Boris Furlan, vseučiliški profesor v Ljubljani (1933), dr. Janko Lokar, gimnazijski ravnatelj v pok. v Ljubljani (1930), Lovšin Evgen, ravnatelj »Rude in kovine« (1931), dr. Fran Novak, bivši minister (1919), dr. Obersnel Maks, glavni tajnik KID (1933), dr. Vladimir Ravnihar, ljubljanski podžupan (1919), Tosti Avgust, bančni ravnatelj in pred kratkim imenovani komisar pri Trgovski in obrtni zbornici v Ljubljani (1930), dr. Milan Vidmar, univerzitetni profesor, šahist (1931), dr. Jean Zarnik, vseučiliški profesor v Zagrebu (1927), dr. Zarnik Boris, vseučiliški profesor v Zagrebu (1919), razen tega so še člani dr. Radenko Stanković (1910), Juraj Deme-trović (1918), dr. Hinko Krizman, prvak SDS iz Varaždina (1910). Posebno visoko stopnjo pa imajo v tej loži in v loži »Libertas«, bivši finančni minister Stanko Švrljuga, bivši minister Oton Frangeš in tajnik hrvatske zveze industrijcev Marko Bauer. Kolikor poznamo te našete Slovence, moramo reči, da med njimi niso slabi ljudje, v kolikor pa more kdo reči kaj drugega, ima sedaj priliko, da pove javno o vsakem posamezniku, kaj mu ima očitati.«

NOVI RED

Novi red, kakor ga naglašja druga stran, naj bi pomenil smrt demokracije. Ta sistem,

Oficirski dom v Bitolju, pred katerim je eksplodirala bomba, ki jo je odvrгло tuje letalo

igro protiavijskega ognja, ki se ga včasih opaža okrog vsega Berlina. Mnogo se govori še o vzletanju nemških svetlobnih granat in o mogočnih svetlobnih pramenih reflektorjev. Dražilo časopisov povsem nadkriljuje vsa druga čustva. V zakloniščih je prihajalo do neštetihih debatnih preprirov, ki so se tikali kakega tehničnega vprašanja v zvezi z zračnim napadom. Če je bil zraven slučajno kak vojak, ki je bil na dopustu, so ga naprosili, naj strokovno presodijo, kdaj ima prav. Te »strokovne« debate so bile včasih tako živahne, da ni bilo mogoče slišati niti pokanja protiletalskega topništva. Pri tem se vidi, kako vsaka novost ali novo stanje človeka popolnoma prevzame. Ljudje ne sede vsi pospani in jamrajo, ampak živo spremljajo prav vse dogajanje. Za vsako vprašanje zahtevajo samo en odgovor, ki je lahko le »da« ali »ne«. Samo za stare ljudi in bolnike predstavlja vsak zračni napad znova vse polno tegob; kajti težko je trpeti prenašanje po stopnicah navzdol v zaklonišča. V privatnih hišah in v bolnicah leže ti ljudje silno vznemirjeni in se pri vsakem najmanjšem prasku ali poku vsi preplašeni ozirajo naokrog. Ravno narobe pri otrokih. Ti hodijo zelo zgodaj spat in so po uzbuni popolnoma sveži; zanje je zračni napad krasna pustolovščina. V kletih se igrajo, smejejo, klepetajo in vprašujejo, da včasih na ta način celo ostale starejše zakloniščarje razvedre.

Seveda se razume, da ni povsod tako. Med

tem ko je v nekaterih kletih dovolj prostora, da se ljudje lahko udobno nameste po divanih in foteljih ter je poleg tega zaklonišče še kar najbolj prezračeno in razsvetljeno, so po starih hišah tesna, mračna in zatohla zaklonišča, v katerih so ljudje stisnjeni kot sardine v škatli in zlovoljnih obrazov ter molčeči in pošpani. Ni znano, katerih zaklonišč je več. O tem še ni nikake statistike. Ponekod se sprejo ali naj luč gori ali ne, nespametni starši pa tepejo otroke, ki nočejo kot odrasli mirno in tiho sedeti. Toda to so do zdaj še redki slučajji. Običajno prično moški pripovedovati svoje spomine iz prejšnje svetovne vojne in kartajo ali pa uganjajo razne šale, ki se jim ženske in otroci smejejo. Strah? Tega ni skoraj nikjer, kajti izkustvo je pokazalo, da uničujejo letalske bombe večinoma le hišna pročelja, oziroma v najslabšem slučaju gornji dve nadstropji. Dejstvo, da ostane 99 odst. vseh zaklonišč nepoškodovanih, je Berlinčanom znano še za časa nemškega bombardiranja poljske Varšave, na katero so padle kar najtežje bombe. Velik del stanovalcev enonadstropnih hiš je odnesel denar, dragocenosti in tudi odeje radi večje varnosti k sosedom, čeprav država vsako izgubo povrne.

Omenimo naj še dejstvo, da to, če prebivalci kakega mesta sedemkrat mirno sede v zakloniščih, še ne pomeni, da bodo to svoje razpoloženje obrdžali pri stotem ali dvestotem zračnem napadu.

pravijo, da se je preživel in ne spada več v današnje dobo. Mesto demokracije naj prevzame vodstvo narodov volja in genij posameznikov. To je tako zvano

NOVI POLICIJSKI PREDPISI NA HRVATSKEM

Hrvatski ban je izdal nov policijski zakon, ki velja za področje vse Hrvatske. Uredba določa policijske prestopke: kršenje reda in mira, žalitev javne dostojnosti, žalitev uradnih organov, omalovaževanje zakonitih odredb in postopanje oblasti itd. Kdor se pregreši zoper določbe policijske uredbe se kaznuje z zapornim do 30 dni, ali 1500 din globe. V težjih primerih sme policijska oblast kazni podvojiti, proti naknadnim potrditvi banske oblasti. Policijska lahko kaznuje tudi tiste o katerih smatra da so pomagali ali navajali h kaznivemu dejanju.

ZAHVALA SOVJETSKEGA POSLANIKA

Poslaništvo Sovjetske unije je zaprosilo Agencijo Avalo za naslednjo objavo:

»Pooblaščen zastopstvo Zveze sovjetskih socialističnih republik v Jugoslaviji nima možnosti, da bi posamič odgovorilo na mnogoštevilne čestitke in pozdrave, ki jih je prejelo v zvezi s 23 letnico SSSR, in zato s tem izraža zahvalo vsem osebam in organizacijam, od katerih je prejelo pozdrave.«

TUJA LETALA ZOPET NAD BITOLJEM

Pretekli teden so se ponovno pojavila nekajkrat tuja letala nad Bitoljem, ki je bil nedavno močno bombardiran. Vsakokrat je bilo dano svarilo s sirenami, da so se prebivalci pravočasno umaknili v zaklonišča. Naša lovška letala so se dvignila in tuja letala pregnala preko grškega ozemlja.

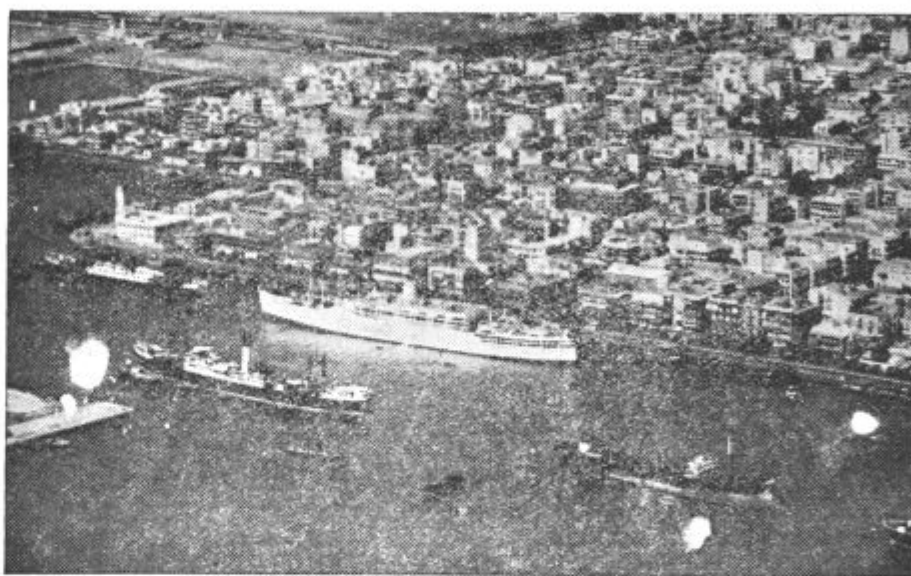
Po vsej Srbiji se zbira denar za pomoč bitoljskim žrtvam po prvem bombnem napadu. Do zdaj je bilo zbranih nad poldrug milijon dinarjev. Prebivalstvo Bitolja je mirno in popolnoma zaupa naši letalski obrambi, ki čuva nevtralnost naše države.

Tuja letala so po sporočilu naše uradne agencije te dni ponovno preletela Bitolj in Kičevo. Naše protiletalsko topništvo jih je začelo obstreljevati in je doseglo toliko, da nad našimi mesti niso odmetavala bomb.

Bombe so odvrгла tuja letala nad vasmi. Človeških žrtev ni bilo, gmotne pa bo ugotovila preiskava, nakar bomo o vsem nepristanško poročali.

Iz naših krajev

× Knjige Vodnikove družbe izidejo te dni! Letošnji knjižni dar obsega: 1. Vodnikovo praktiko za leto 1941., ki je spet prava ilustrirana sodobna ljudska čitanka (uredil jo je P. Karlin), 2. povest Eda Deržaja »Pod špiki«, močno pripovedno delo iz kraljestva naših gora, nagrajeno z Aleksandrovo nagrado Vodnikove družbe, 3. Ilke Vaštetove »Rožno devico«, zanimivo povest iz napoleonske Ljubljane, in 4. z mnogimi risbami opremljeno knjigo inž. kem. Jakoba Turka »O rastlinski, ljudski in živalski prehrani«, odlično poljudno delo priznanega stro-

Evo pristanišče Aleksandrijo, o kateri je v sredozemski vojni veliko govora! Aleksandrija je bila ustanovljena l. 331. pr.Kr. in nosi ime po makedonskem cesarju Aleksandru Velikem

Ivan Nemeč:

Krvava cesta

Planšar Matevž je enakomerno udarjal po trdem kamenju in z meglenimi očmi strmel v trdo gmoto. Kladivo je mrazeče podrhtevalo v njegovi pesti in kresalo večje in manjše drobce sivoblede kamenine. Sedel je na robati skali, skoraj pri tleh, in se zgrbil naprej, pri vsakem udarcu nenehno kimajoč s trudno glavo. Zmršeni lasje so mu o kosmičih viseli izpod kape, beli od prahu, čez usta viseči brki pa so mu izgledali kakor snežnobela pajčevina. Tu in tam je Matevž hrknil in sivo zaobrnil oči, premaknil čik, pomigal s pajčevinastimi brki in zopet udarjal:

»Cik, cik, cik, cek,« je pelo kladivo svojo pesem in nemilostno odbijalo drobce kamenja v obe Matevževi novi. Tu in ta mje kakšen droben košček švignil Matevžu naravnost v obraz in ga vščipnil kot žareča klešča. Matevž bi se takrat pobožal z robato roko po sklečnem mestu, zmigal z brki, kladivo pa je kot večnogibajoči stroj rezko sikalo po zraku in padalo na kamen.

Protí večeru so navadno Matevževe roke bile že vse krvave. Iz grobih prask je curela kri, včerajšnje rane so se ponovno odprle in prav tako spuščale zaprašeno kri, ki je v gostih kapljah padala na zdobljeno kamenje.

Matevž je klesal in drobil kamen za kamnom, skala za skalo se je spreminjala v šoder, skala za skalo je zapisovala novo brazdo v znojno ice Planšarjevo, ki je že dvajset let drobil kamenje za cesto... Dvajset let je Matevž Planšar požiral žgoči prah, dvajset let je iz njegovih okrvavljenih rok curela kri na robato trdo snov, ki je leto za letom romala na cesto. Na Matevževih rokah ni bilo več zdrave kože. Njegovi debeli prsti in robati nohti se niso več razlikovali od kamenine, iz njegovih rok je prenehala teči kri po zdobljenih ostrih koščkih; Matevževe roke so postale grob hladni kamen, ki iz dneva v dan udarja po kamnu.

Nekaj mesecev je že minilo, ko je Matevž opazil, da mu roke proti večeru ne postajajo več krvave. Ves presenečen si je ogledoval grobo dlan in skrčene prste, ko je stopal po cesti proti domu in ni mogel opaziti na rokah niti kaplje krvi... Zaobrnil je glavo in pogledal po pobočju, po katerem se je vila bela, vijugasta črta, cesta... Za trenutek je obstal, zavrtel meglene oči in potegnil z debelo desnico čez čelo. Obrnil se je s pogledom v dolino, v mlin ob potoku in zopet v vijugasto belo črto, toda: »Pravica mi bodi milostljiva,« je zahropelo globoko v Matevževem grlu, zakrvavljene oči pa so mu stopile iz jamic. Matevž se je zamaknjen naslonil ob cestni branik in molče zastrmel v črto, ki se je kakor živa kača zvijala med skromnim grmičevjem in kržljavimi bori.

»Strašno«, se je izvilo iz Matevža.

Po cesti, po vijugasti črti se je valilo nekaj rdečega, vsa cesta je bila v eni sami krvi, »Groza«, je zahropel Matevž in se zazibal ki je tekla naravnost proti Matevžu. kakor padajoče drevo. Povsod okrog Matevža je tekla kri, tudi njegove noge so postale krvave, valujoča reka krvi pa se je po vijugasti cesti vedno bolj bližala proti Planšarju, ki se je zopet prijel za čelo in padel...

Vmraku so našli Matevža mrtvega. Ležal je na cesti v lastni krvi, ki se mu je še vedno v gostih kapljah spuščala iz rane. Globoka luknja na glavi, ki jo je dobil pri padcu na obcestni kamen, se je grozeče odpirala in pošiljala zadnje sile Matevža Planšarja na cesto.

Dvajset let je Matevž kropil kamenje za cesto s svojo krvjo, dvajset let je tekla njegova kri na cesto... in tudi zadnje njegove moči je vzela cesta...

Danes Matevža ni več med živimi. Matevž je šel, toda cesta je ostala, se polepšala, postala je gladka in še bolj bela. Po njej hite vozovi, avtomobili, tisoči hite po njej in nihče se ne spomni Planšarjevega Matevža. Nihče ne ve, da je v trdem tlaku skritih na tisoče kapelj krvi, ki nikdar ne bo vsahnila, ki bo večno ži-

vela v vijugasti cesti.

Ljudje hite po cesti... vozijo se s hitrimi vozili in... kakor da bi ne bilo v njih krvi, ne čutijo, da je gladko vijugasto črto zgradila čista in zdrava človeška kri, da vsaka stvar temelji na krvi, ki večno žubori v ljudeh, ki večno gnije v nekaterih človeških oblikah. Zdrava Matevževa kri v cesti pa čaka; čaka velikega dne, ko bo plehkost v ljudskih telesih zamenjala prava kri... Krvava Matevževa cesta in njegove rane so zapisale večno mladost v srca tistih, ki jim je dano razumeti in spoznati...

Po cesti nenehno hite avtomobili, z veliko naglico se izgublajo v daljavi in zopet prihajajo novi. Tu in tam se kateri prevrže, zadene ob obcestni kamen, se zdrobi, po cesti pa teče kri in se vtaplja v prah. Težki vozovi prenašajo bremena iz kraja v kraj. Veliki in težki vozovi že dolgo po Matevževi smrti vozijo po njegovi cesti, ki je vedno bela in vijugasta, vedno se enako zviija po pobočju med grmičevjem in zanikrnimi bori. Večkrat se kateri voz prevrne, večkrat zdrkne v jarek in zope tteče po cesti kri... Kaj bi neki rekel Matevž, če bi še živel in tolkel kamenje? Ah, ni res! Človek je slab in pozabi. Matevž vendar živi in ves je ostal v cesti. Njegova kri večno vpije vsem, ki hite mimo in tudi tistim, ki nočejo slišati njenega klica. Kakor bi se hotela maščevati vsakemu posebej, kje je noče posušati. Vsakogar, ki noče slišati njenih besed, pritegne v svoj objem, se združi z njim, ga poplemeniti, mimo pa prihajajo vozovi in novi ljudje. Izgublajo se nekam, kakor bi nikdar ne zaživel. Tisoči prihajajo in gredo — z odprtimi očmi strme kakor slepci v svet, kamor teče krvava Matevževa cesta. Le tu in tam kateri zapari krvave kaplje v cesti in le redki spozna, da je vse življenje krvava Planšarjeva cesta. Radi krivic samozvanih izvoljencev nikdar doslej pravica ni mogla postati močnejša, radi tega se je rodilo toliko slepih pri zdravih očeh.

Ljudje hite v neskončnost, kri teče... in izgublajo se tisoči po večni Matevževi cesti.

kovnjaka. Vse knjige so skrbno tiskane in okusno broširane, ozir. v platno vezane. Cela izdaja stane 20 dinarjev. Opozarjamo vse dosedanje in nove člane, da bodo knjige prav kmalu po izidu razprodane. Kdor se torej ne bo takoj prijavil svojemu krajevemu poverjeniku ali naravnost pisarni Vodnikove družbe v Ljubljani, Knafljeva 5, bo po vodilu »kdor prej pride, prej melje« neizogibno moral ostati brez letošnjih Vodnikovih knjig!

× **V Špitaliču** pri Konjicah je umrl v 85. letu starosti posestnik g. Jurij Zidanšek. Pokojni je bil oče bivšega načelnika kmetijskega oddelka na banski upravi v Ljubljani g. Josipa Zidanška. Pokojni Jurij Zidanšek je bil napreden kmet in je slovel zlasti kot vzoren živinorejec. Bil je zgleden gospodar in kot mož plemenitega srca je užival spoštovanje in zaupanje vseh, ki so ga spoznali. Bil je dolgo let načelnik kraj. šol. odbora in obč. odbornik občine Tolsti vrh. Zadnja leta ga je priklenila na posteljo bolezen, dokler ji ni 12. nov. podlegel. Naj bo vzornemu možu lahka domača zemlja.

× **Letos muslimanski verniki** iz Jugoslavije ne bodo romali v svete kraje v večjem številu. En sam se je odločil, da bo romal v Meko in Medino, na grob preroka Mohamdea. To je Omer aga Bikić iz okolice Sarajeva.

× **Član Salajevе vlomilske tolpe.** Matija je reb je bil pred ljubljanskim okrožnim sodiščem obsojen na sedem let ječe. Ignac Salaj je bil lansko leto obsojen na 11 let. Salajeva tatinska družba ima na vesti nešteto vlomov in tatvin.

× **V Beogradu** je pričelo graditi veletrgovsko podjetje Vlada Mitić palačo, ki bo visoka 70 m. Palača bo zgrajena na Slaviji, kjer grade sedaj največjo cerkev na Balkanu.

× **Ljotičev »Zbor«** razpuščen. Po sklepu ministra za notranje zadeve ni dovoljen obstoj jugoslovanskemu gibanju »Zbor« zaradi tega, ker niso bili izpolnjeni pogoji iz §§ 13, 14 in 15 zakona o društvih, zborovanjih in dogovorih, in po tem takem ta organizacija ne sme nadalje politično delovati.

× **In zopet nož.** V neki gostilni v Naklem nam Kranjem je zabodel zidar Vinko Lahovec 40letnega Alojzija Goloba z nožem v vrat, da je na mestu izdihnil. Lahovec so orožniki aretirali in ga izročili sodišču.

× **Vlada je objavila uredbo o prehrani prebivalstva.** Uredba predpisuje, da morajo vsa mesta v državi in vsa podjetja, ki zaposlujejo nad 50 delavcev, ustanoviti prehranjevalne odbore. V Sloveniji morajo ustanoviti prehranjevalne odbore v Ljubljani, Kranju, Trbovljah, Celju, Škofji Loki in na Jesenicah. Mestne aprovizacije bodo morale dajati delavcem življenjske potrebščine brez dobička po nabavnih cenah.

× **Nacionalizacija.** Velike tvornice vagonov v Slavonskem Brodu so prešle v narodne roke. Doslej so bile delnice v rokah rumunskih in madžarskih kapitalistov. Skupina beograjskih bogatašev je prevzela rumunske delnice. Pripravljajo se tudi nacionalizacija »Jugoslovanske udružene banke«. Domači denarni zavodi bodo odkupili delnice te banke od švicarskih in angleških kapitalistov.

× **Nesreča s tovornim avtomobilom.** Posestnik Matija Zupančič s hriba sv. Jožefa pri Celju se je peljal na tovornem avtomobilu gostilničarja Antona Baštevca iz Gaberja. Blizu kmetijske šole pri št. Juriju se je tovorni avtomobil prevrnil in je soš vina padel na Zupančiča tako nesrečno, da je ta vsled notranjih poškodb na mestu izdihnil.

× **V vrbaski banovini** so zgradili prvi gasilski dom. Zgradila ga je gasilska četa v Prijedoru. Gasilci so dobili podporo od mestne občine in večjih industrijskih podjetij.

× **Pri veliki Nedelji** so v soboto prvič prižgali električne žarnice. To je bil za občane težko pričakovani dan in velik dogodek, ki so ga svečano proslavili.

× **Novi kovanci po 25 par** bodo prišli v kratkem v promet. Novi kovanci bodo manjši od sedanjih in bodo imeli v sredi luknjo.

× **Zastopniki združnih zvez** so bili pretekli teden pri trgovskem ministru dr. Andresu glede spremembe načrta o izvozu živine, ki skoro povsem izključuje združništvo od izvoza.

× **Škoda zaradi beganja ljudi.** Kmetje v sarajevski okolici so v eni noči poklali nad en tisoč svinj, ker se je razširila vest, da bo vlada zaplenila za svoje potrebe prašiče v teži nad 100 kg.

× **Riž.** V Jugoslavijo bo uvoženega v kratkem zadostna množina riža. Cena za nadrobno prodajo bo kmalu določena. Riž ne bo predrag, akor se z merodajnega mesta zatrjuje.

× **Cena mleku.** Na številna vprašanja sporočamo, da se nanaša povešanje cene mleku na 3 dinarje za 1 l. s 1. decembrom 1940. kar naj blagovolijo prizadeti vzeti na znanje.

Iz tujine

■ **Rumunski učenjaki domnevajo**, da je bilo središče ali ognjišče potresa v Rumuniji okrog sto kilometrov pod zemlja in sicer v področju Karpatov.

■ **V Tokiu** so proslavljali te dni 2500 letnico ustanovitve japonskega cesarstva. Ob tej priliki so priredili pojedino za 50.000 oseb.

■ **V Ameriki** je umrl zadet od kapi senator in predsednik odbora za zunanjo politiko v ameriškem senatu Pittman.

■ **Nedavni potresni sunki** so povzročili tudi v Besarabiji in na Madžarskem mnogo škode.

■ **V Evropo** bo prišlo v kratkem 300 norveških pilotov, ki so se izvežbali v Kanadi.

■ **Arhitekt, ki je zgradil štirinajstnadstropni hotel Carlton v Bukarešti**, in ki se je ob zadnjem potresu zrušil, je bil aretiran. Proti njemu bo uvedena preiskva zaradi slabe gradnje palače. Značilno je bilo namreč dejstvo, da so ostale v bližini palače Carltona nekatere hiše skoro popolnoma nepoškodovane, čeprav so bile zidane iz opeke, medtem ko se je železobetonska stavba Carltona pri prvem potresnem sunku zrušila do tal.

■ **Posebna komisija je ugotovila**, da je potres v Bukarešti popolnoma porušil 183 hiš, 402 hiši pa je tako poškodovanih da jih bodo mogli le s težavo popraviti. Doslej so potegnili izpod ruševin 267 oseb, ki so bile ubite.

■ **Leteče trdnjave.** Amerika je ta teden izročila Angležem 13 letelih trdnjav najnovejše vrste. Angleži bodo prejeli mesečno po 500 vojaških letal.

■ **V severni Mandžuriji** je po japonskih vesteh izbruhnila kuga, ki je zahtevala že blizu tisoč človeških žrtev.

■ **Blizu Dresdena** je strmoglavilo na tla veliko nemško potniško letalo, ki je vzdrževalo zvezo med Berlinom in Beogradom. Letalo je zašlo v mrzle zračne struje, ki so povzročile nabiranje ledu na krilih, vsled česar je zgubilo ravnovesje in se zrušilo na zemljo. Ubitih je bilo 23 potnikov in 6 mož posadke.

Vzhodna Afrika

Sueški prekop je bil otvorjen in izročen prometu leta 1869. S tem se je dvignil pomen Rdečega morja kot najkrajše poti, ki veže dva Oceana, Atlantskega s Tihim in Sredozemsko morje z Indijskim oceanom. Rdeče morje je postalo glavna prometna žila, ki spaja Anglijo z Indijo in drugimi angleškimi imenji v Aziji in Francijo z Indokino ter Madagaskarjem. Rdeče morje je tudi glavna življenjska pot za Italijo, saj jo veže z njenimi vzhodnoafriškimi kolonijami.

Rdeče morje pljuska ob obale Egipta in Saudove Arabije. Kontrola nad tem morjem omogoča Veliki Britaniji, da gospoduje tudi nad drugimi mohamedanskimi deželami Bližnjega Vzhoda. Te so Palestina, Transjordanija in Irak.

VELIKA
BLASNIKOVA
PRATIKA
je izšla
1941

E G I P T

Egipt je ključ za vzhodni del Sredozemskega morja. Kdor vlada Egiptu, je tudi gospod Sueškega prekopa. Egipt je križišče vojaško-strateških in trgovskih potov ter veže Evropo z Azijo in Afriko. Egipt meji na italijansko puščavsko kolonijo Libijo, na Palestino in na Angloegiptski Sudan. Čeprav znaša obča površina Egipta skoraj milijon kvadratnih kilometrov, zavzema večji del dežele nenaseljena pustinja. Sam Egipt je ena sama oaza široka 10 do 15 km, ki se razprostira s severa proti jugu ob dolini reke Nila (dolga 5760 km). Splošna površina plodnega dela Egipta je približno 33.000 km². Na tej površini prebiva

okrog 61.000.000 ljudi. Gostota naseljenosti v tem delu Egipta je ogromna. Glavni pridelek dežele in glavni izvor bogastva je bombaž. V ozirih izvoza bambaža zavzema Egipt tretje mesto na svetu.

Prestolnica Egipta je *Kairo* (iz arabščine *El Kahira* = Zmagovita; ker so to mesto Arabci zavzeli). Tu je 1.300.000 prebivalcev in Kairo je tako največje afriško mesto. Drugo važno egiptsko mesto je *Aleksandrija* (ime po ustanovitelju Aleksandru Velikem iz l. 331. p. Kr.). To je veliko pristanišče in silno važna vojaško-pomorska in zračna baza Velike Britanije.

Če bi govorili o strateškem značaju Egipta, bi morali poudariti, da skupno s Sudanom loči italijanska afriška kolonijaska posestva na dva strogo izolirana dela, ker se kot klin zabija med italijansko Libijo in fašistični vzhodnoafriški kolonijalni imperij.

Egipt je formalno (navidezno) neodvisna dežela, kateri na čelu je mladi kralj *Faruk*. Stvarno pa je Egipt pod angleško kontrolo. 26. avgusta 1936 je Velika Britanija z egiptsko vlado sklenila »pogodbo o prijateljstvu in skupnosti.« Ta pogodba naj bi po dogovoru trajala 20 let. V pogodbo je vnešena tudi točka, da ima Anglija pravico, da v Egiptu lahko vzdržuje svojo vojsko. — (Beseda *Egipt* pride iz grškega *Aigypthos*, kakor so imenovali Nil; grško ime iz egiptščine *Aqui - p - to* = sredina dežele, po kateri se pretaka reka.)

S U D A N

Angleško-egiptski Sudan se nahaja formalno pod skupno vlado Egipta in Anglije. Sudan ima skupne meje z Egiptom, Libijo, francosko ekvatorialno Afriko, belgijskim Kongo, angleškima kolonijama Ugando in Kenijo ter italijanskimi vzhodnoafriškimi kolonijami. Sudan ima nekaj več kot 6.000.000 preb. Pisci Arabci in Črnici. Površina Sudana znaša preko dva in pol milijona km².

Na čelu celokupne sudanske uprave je an-

gleški generalni guverner, ki ga imenuje na predlog angleške vlade egiptski kralj.

S A U D S K A A R A B I J A

Saudska Arabija je agrarna dežela na Arabskem polotoku. Arabija je največji polotok na svetu. Meri 2.731.000 km². Ime Arabija izhaja iz hebrejske besede *arabak* = suha puščava. Saudska Arabija je sformirana država, sestavljena iz Hedžasa, Nedžda, Asira in drugih arabskih predelov. Poglavar države je kralj Ibn Saud, čigar uradni naslov je kralj Hedžasa, Nedžda in prizjedinjenih dežel. (*Hedžas* pomeni »Srednja zemlja«). Leta 1927 je bila Velika Britanija prisiljena, da Saudovi Arabiji prizna neodvisnost.

Površina države je 600.000 km². Koliko je prebivalcev ni popolnoma točno ugotovljeno: nekateri podatki pravijo, da jih je 5.000.000, drugi pa da jih je samo 3.000.000. Največje mesto je *Meka* s 40.000 prebivalci.

J E M E N

Jemen meji na Saudsko Arabijo, na Aden in Hadramaut. Ime Jemena je značilno: pomeni Besna oz. južna zemlja. Ta naziv je izveden iz hebrejske besede *jamin*, kar znači v pravem pomenu pravo, srečno stran Arabije. Prebivalci so Arabci. Koliko jih je, nam ni znano; pravijo, da jih je okrog 1.000.000, po nekaterih vesteh pa naj bi jih bilo 3.500.000. Glavno mesto je *Sana*; na čelu države stoji *iman Jahja*.

Da bi si utrdili svovz vpliv na Arabski polotok, so Angleži med Saudsko Arabijo in Jemenom neprestano sejali razdor. Hoteč si za vekomaj pridobiti nadvlado nad Transjordanijo, je Velika Britanija transjordanskemu emiru (vladarju) izročila *pristaniško mesto Akabu*, nad katerim si je lastil svoje pravice Ibn Saud. Na severovzhodu Arabije je Anglija preprečila vse Ibn Saudove poskuse, da bi slednji zavzel *sultanat Koveit*, ki se razprostira v bližini na nafti bogatega Iraka.

Napetost med Vel. Britanijo in Jemenom

je pričela izkoriščati Italija in si v tej arabski državi svoj vpliv vedno bolj učvrščevati. Leta 1928 je Italija z Jemenom uspešno zaključila »pogodbo o prijateljstvu in trgovini.« Borba za Rdeče morje in za na bombažu bogati Egipt, ki kontrolira severni vhod v to morje, se je pričela že zdavnaj in se končala z zmago Angležev, ki so leta 1878. zavzeli *otok Ciper*, ki dominira vsem severnim pristopom k Sueškem prekopu. Leta 1882 so Angleži svoj vpliv v Egiptu popolnoma učvrstili. Kar se tiče izhoda iz Rdečega morja v Indijski ocean, se tudi ta nahaja v angleških rokah in sicer izza tistih časov ko je Vel. Britanija zavzela *Aden* in francoski *otok Perim*, vse v zvezi s prelivom *Bab-el-Mandeb*.

S O M A L I J A

Leta 1827 so Angleži na zapadnih afriških obalah Rdečega morja zavzeli ogromno deželo *Somalijo* (700.000 km²; prebivalci: 1.340.000). Domačini Somalije so v glavnem črnci, pa tudi Arabci in *Danakilci*. — Tekom časovnih dogajanj so bili Angleži prisiljeni Franciji odstopiti neznamen del Somalije (21.000 km²). Ko so Angleži zavzeli že zgoraj omenjeni francoski otok *Perim*, je francoski *kapetan Flieriot* po nalogu svoje vlade od dankilskega plemena za 2750 funtov šterlingov kupil *pristanišče Obok* z delom okolice. Leta 1888 so Francozi od *sultana Zeila* kupili pristanišče *Džibuti*, ki je danes glavno mesto francoske Somalije in izhodna točka važne črte *Džibuti* — *Adis-Abeba*.

Italijanski *kapitan Sapeto* je leta 1869 v *zalivu Asab* zasedel napram Adenu kaj manjšo površino zemlje, dolgo 36 in široko 2 do 6 milj. *Sapeto* je tako postavil prvi temelj kasnejšega italijanskega afriškega imperija. Leta 1889 je Italija v sporazumu z Abesinijo dobila *Eritrejo* (120.000 km²). Ko so bila l. 1891 med Italijo in Anglijo končana pogajanja, je Italija dobila del Britanske Somalije v razsežnosti 500.000 km² in preko en milijon somaljskih prebivalcev. Danes spadajo italijanska Somalija,

ja, Eritreja in Libija poleg Abesinije v sestav italijanskega imperija.

Na podlagi pakta Mussolini—Laval so leta 1935 Italijani dobili francoski *otok Dumeir*, ki leži nasproti velikobritanskega otoka *Perima*. Vsi ti otoki so v najjužnejšem delu *Bab-el-Mandeb*skega morskega preliva, kateri jej dolg 50 in širok 17.5 km; največja globina pa je 320 m.

Italijani so avgusta 1940 zavzeli britsko *Somalijo* (176.000 km²). To ima svoj bistveni pomen v ozirih italijansko-angleške borbe za prevlado nad Rdeče-morskim bazenom.

S U E Š K I P R E K O P

Sueški prekop je dolg 171 km, širok pa 68 do 120 m. Globok je 13 metrov. Plovba ladij po kanalu iz *Port Saida* ob Sredozemskem morju do mesta *Sueza* ob Rdečem morju traja 11 ur in še nekaj minut. Sueški prekop skrajšuje pot od Londona do *Bombaya* (poleg rta *Dobre Nade*) z 10.720 milj na 6.260 milj. V mirnem času vozi skozi prekop (v obeh smereh) preko 5.000 ladij. Leta 1937. je šlo skozi prekop 782.000 potnikov, leta 1938. pa že samo 480.000. Največji pretovornik skozi Sueški prekop je *Velika Britanija* (47% vsega pretovornega blaga.) (Po »Izvestjah« — Ž. J.)

Sejmi

- 24. novembra: Teharje.
- 25. novembra: Cistercijanski samostan v Stični, Domžale, Krško, Škofja Loka, Središče, Dobje, Guštanj, Lemberg.
- 26. novembra: Ormož, Maribor. Dolnja Lenčava.
- 27. novembra: Celje, Ptuj, Trbovlje.
- 28. novembra: Turnišče, Prosenjakovci.
- 29. novembra: Rakek, Maribor.

„Kmetijski list“ izhaja vsako sredo. Naročnina znaša letno 30 din, pollet. 15 din, za inozemstvo letno 50 din. Inzerati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Rokopisov ne vračamo. Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

Laneno olje, firnež, barve, lake, kit, lanene tropine ter vse v to stroko spadajoče blago prvovrstne kakovosti po solidnih cenah in točni postrežbi najugodnejše kupite pri domačem podjetju

„MEDIC - ZANKL“

tovarne olja, lakov in barv — družba z omejeno zavezo, lastnik Franjo Medić — Centrala v Ljubljani, podružnica v Mariboru — Ekspoziture v Beogradu in Novem Sadu — Tovarne v Ljubljani, Medvodah in Domžalah

„EKONOM“

družba z o. z.

v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7

Dobavlja vse deželne pridelke, kakor: pšenico, rž, ječmen, oves, koruzo, ajdo itd. Mlevske izdelke: pšenični zdrob, pšenično moko, rženo moko, ajdovo moko, karuzno moko, koruzni zdrob, pšenično in koruzno krmilno moko, pšenične otrobe, ješprenj, kaša. Poljske pridelke: krompir, fižol, zelje, sadje, seno in slamo. Stalna zaloga vseh umetnih gnojil (rudninskega superfosfata, kalijeve soli, Tomasove žilindre, nitrofoskala, apnege dušika, čilskega solitra itd.), cementa in drugo glavno zastopstvo za Slovenijo opekarne »Ilovac«, Karlovac za vse vrste zidne in strešne opeke

Kmetijski hranilni in posojilni dom

zadruga z neomejenim jamstvom

v Ljubljani — Tavčarjeva ulica 1

Žiro račun pri Narodni banki — Račun Poštne hranilnice 14.257

Brzovjav: „Kmetiskidom“ — Telefon št. 28-47

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun — Daje kratkoročna posojila — Eskontuje menice — Izvršuje ostale denarne posle — Nove vloge na knjižice in na tekoči račun vsak čas razpoložljive **4 do 5%** obrestuje po **4 do 5%** Za vse vloge nudi popolno varnost! **Zaupajte domačemu denarnemu zavodu!**